

מדינת ישראל – משרד הבריאות

החטיבה לעניני בריאות

מנהל רפואה

חוזר מס': 38/2010

ירושלים, כ"ד כסלו, תשע"א
1 דצמבר, 2010

תיק מס': 2/2/10

אל : מנהלי בתי החולים הכלליים

מנהלי מכונים גנטיים ומעבדות גנטיות

המכון הלאומי לרפואה משפטית

הנדון : בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה של אדם - הנחיות חדשות
סימוכין: חוזרנו מס' 3/2002 מיום 6/1/2002 בעניין "בדיקת סיווג רקמות - בדיקה גנטית לשם קביעת קשרי משפחה של אדם".
חוזרנו מס' 44/2003 מיום 3/6/2003 בעניין "נוסח אחיד ומחויב של הסבר בכתב לנבדק בבדיקה לסיווג רקמות לקביעת הורות".

הננו להביא לידיעתכם נוסח חוזר בנושא שבנדון המחלוף ומבטל את חוזרנו שבסימוכין.

1. רקע

1.1. בתאריך 1/12/08 נכנס לתוקפו תיקון מס' 3 לחוק מידע גנטי, התשס"א-2000, ובו תיקונים נרחבים לחוק בנושא עריכת בדיקות גנטיות שמטרתה לקבוע ממצאים בדבר קשרי משפחה של אדם (הורות, וקשרי משפחה אחרים).

בהמשך לתיקון לחוק התקין משרד המשפטים תקנות ליישומו - תקנות מידע גנטי (עריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה, תיעוד ושמירת תוצאותיה), התש"ע - 2010, שיכנסו לתוקף ביום 16 לנובמבר 2010.

1.2. חוזר זה מציג את הוראות חוק מידע גנטי בדבר בדיקות לקביעת קשרי משפחה ואת התקנות החדשות בעניין זה - בהתייחס לעבודת המעבדות הגנטיות והמכונים הגנטיים המבצעים בדיקות אלה.

כתובת המשרד: רח' רבקה 29, קומה 4, ירושלים
מען למכתבים: ת"ד 1176, ירושלים, מיקוד - 91010
טלפון: 02-5681280 - פקס: 02-6725821
דואר אלקטרוני: mminhal@moh.health.gov.il

2. הוראות החוק – כללי

2.1. תיקון 3 לחוק מידע גנטי הוסיף לחוק פרק שלם (פרק ה'1 - סעיפים 28א עד 28ז) העוסק רק בבדיקות גנטיות לקשרי משפחה, וכן בוצעו מספר תיקונים קשורים בסעיפים נוספים של החוק.

2.2. עומד בתוקפו האיסור לערוך בדיקה גנטית לקשרי משפחה ללא צו של בית משפט:

סעיף 28א לחוק קובע כי -

”לא תיערך בדיקה גנטית לקשרי משפחה, אלא לפי צו של בית המשפט לענייני משפחה ובהתאם להוראות פרק זה.”

2.3. עם זאת, בנוסף לבתי המשפט למשפחה, התיקון לחוק מסמיך גם בתי דין דתיים מוכרים לתת צו לעריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה, בתנאים מסויימים הקבועים בחוק, ובעיקר במקרים בהם הבדיקה הינה בהסכמת כל הצדדים, והצו ניתן רק בקשר לנושאים שבסמכות בית הדין (דיני אישות ומעמד אישי).

צו לבדיקת קשרי משפחה של בית דין דתי טעון אישור מראש ובכתב של ראש בית הדין הדתי הגבוה/לערעורים של אותה עדה דתית.

יש לשים לב: פועלים בישראל מספר רב של בתי דין דתיים ורק חלק מהם מוכרים ומוסמכים לתת צווים לבדיקות גנטיות לקשרי משפחה. לחזור זה מצורפת (בנספח ו') רשימת כל בתי הדין הדתיים המוכרים. בכל מקרה של ספק לגבי סמכות בית הדין יש להתייעץ עם הלשכה המשפטית של משרד הבריאות.

2.4. התיקון לחוק מאפשר לבית משפט למשפחה (בלבד) - לחייב אדם לערוך בדיקה גנטית לשם קביעת קשרי משפחה, גם בניגוד לרצונו. עם זאת, אין מבצעים בדיקה גנטית לקשרי משפחה בכוח או בכפייה פיזית, בשום מקרה. לביצוע בדיקה כזו יש הוראות מיוחדות שיפורטו להלן בחוזר זה.

2.5. התיקון לחוק החמיר את הענישה וקבע כי ביצוע בדיקה גנטית לקשרי משפחה ללא צו של בית משפט או בית דין מוסמך היא עבירה פלילית בדרגת פשע שדינה מאסר עד חמש שנים, או קנס פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

2.6. נאסר במפורש לבצע בדיקה גנטית לקשרי משפחה העלולה לפגוע ב'כשרותו לפי דין תורה לנישואין' של קטין, חסוי, עובר, או פסול דין, וכן הוטלו מגבלות על בדיקה שעלולה לשלול את אבהותו של בעלה של האם הרשום במרשם האוכלוסין, או להותיר קטין, חסוי או פסול דין שיש להם אב רשום - ללא אב רשום.

2.7. בתקנות ובנוהל המתוקן שלהלן - נקבעו הנחיות לעניין זיהוי הנבדקים, אופן ביצוע הבדיקה ותיעודה, אופן שמירת המידע, עריכת חוות הדעת והעברתה לבית המשפט. על מנהל מכון/מעבדה לקבוע נוהלי עבודה פנימיים ולהבטיח קיום הדרכות על מנת לוודא כי כל איש צוות במעבדה העוסק בעריכת בדיקות גנטיות לקשרי משפחה מכיר את הוראות החוק, התקנות והנוהלים לעניין זה.

3. הגדרות:

"דגימה" - דגימה ביולוגית הנלקחת מאדם, עובר או נפטר, לשם עריכת בדיקה לקשרי משפחה.

"בדיקה גנטית" - בדיקת דגימת DNA של אדם, לשם אפיון והשוואה של רצפים של DNA.

"בדיקה ללא הסכמה" - בדיקה גנטית שבית משפט למשפחה חייב נבדק לבצע, למרות התנגדותו להיבדק, מכוח סמכותו לפי סעיף 128 לחוק מידע גנטי.

"קטין-הורה" - קטין (מי שטרם מלאו לו 18) שהוא הורה של אחד הקטינים האחרים הנבדקים, או שיש טענה שהוא הורה של אחד הנבדקים.

4. זימון הנבדקים

4.1. אדם הפונה למעבדה בבקשה לבצע בדיקה גנטית לקשרי משפחה יקבל "תדריך למעונויין לבצע בדיקה גנטית לקשרי משפחה" בנוסח המצורף (נספח א'), ויפנה לקבל צו מבית משפט / בית דין מוסמך.

4.2. זימון הנבדקים לבדיקה יתבצע רק לאחר שניתן צו של בית משפט או בית דין המתיר לבצע את הבדיקה, ולאחר שהצו הוצג למעבדה ונבדק בהתאם להוראות סעיף 6 להלן.

בכל מקרה - לא תילקח דגימה ולא תיערך בדיקה אלא לאחר שהוצג בפני איש צוות המעבדה צו בדיקה מקורי או העתק מאושר שהוא מתאים למקור (על ידי עורך דין או בית המשפט), המורה על ביצוע הבדיקה.

4.3. ככלל - יש לזמן את כל הנבדקים הדרושים לביצוע הבדיקה, לאותו מועד ובאותה מעבדה, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת בצו.

4.4. יש להשתדל לתאם מראש את המועד שנקבע עם הנבדקים, אולם במידה ומתעוררים קשיים בתיאום - ניתן לקבוע מועד גם ללא תיאום מראש עם כל הנבדקים.

4.5. במידה ומתעורר הרושם כי אחד הנבדקים מקשה של זימון מועד באופן שיתכן ויש בו להעיד על כך שהוא למעשה מסרב להיבדק - יש להודיע על כך בכתב לבית המשפט שנתן את הצו.

4.6. אם נקבע מועד לבדיקה ואחד מהנבדקים לא מתייצב לבדיקה במועד, ללא הודעה, או דוחה את המועד לבדיקה מספר פעמים, או מתייצב ומסרב לאפשר את נטילת הדגימה, או פועל בדרך אחרת שיש בה כדי להעיד באופן ברור כי הוא למעשה מסרב להיבדק - על מנהל המעבדה להודיע על כך בכתב לבית המשפט שנתן את הצו.

5. מקום ואופן נטילת הדגימות וביצוע הבדיקה

5.1. ככלל, בדיקות גנטיות לקביעת קשרי משפחה המבוצעות בישראל יערכו במעבדה גנטית או במכון גנטי בישראל, שקיבלו הכרה ממנכ"ל משרד הבריאות לעניין מסויים זה. רק במקרים חריגים רשאי בית המשפט להתיר לערוך את הבדיקה כולה בחו"ל. רשימת המעבדות המוכרות לצורך ביצוע בדיקות גנטיות לקשרי משפחה מתפרסמת ב"רשומות" (ילקוט הפרסומים) ובאתר משרד הבריאות באינטרנט.

5.2. ככלל, נטילת הדגימות לבדיקה תיעשה במעבדה המוכרת בה נערכת הבדיקה הגנטית, ומכל הנבדקים באותו מקום ובאותו מועד.

5.3. במקרים חריגים ומיוחדים, בהם לא ניתן ליטול את הדגימה במעבדה (כגון במקרה של נטילת דגימה מעובר ברחם, או שאחד הנבדקים אינו מסוגל להגיע למעבדה) - רשאי בית המשפט להורות על נטילת דגימה מנבדק מסוים במוסד רפואי אחר, או במקום שאינו מוסד רפואי, או במועד שונה מיתר הנבדקים. במקרה זה הדבר ירשם במפורש בצו ובית המשפט יקבע בצו הוראות לגבי מקום ומועד נטילת הדגימה, אופן נטילתה, הוראות לגבי אופן זיהוי הנבדקים ולגבי העברת הדגימה, עם המידע אודות תהליך הזיהוי - למעבדה.

ככל שניתן, מנהל המעבדה ידאג לכך שיהיה תיאום בין המעבדה לבין המוסד/המקום בו מתבצעת נטילת הדגימה, ובעיקר ביחס לסידורים להעברה נאותה, מסודרת ומתועדת של הדגימה ממקום נטילתה אל המעבדה.

5.4. במידה ובוצעה בדיקה גנטית בדגימה שהתקבלה ממוסד רפואי אחר או ממקום אחר - יש לציין זאת במפורש בתוצאות הבדיקה שיועברו לבית המשפט.

5.5. הבדיקות יערכו בדרך ובמקום שיבטיחו שמירה מרבית על כבוד האדם של הנבדקים, על פרטיותם ועל בריאותם, ובמידה המועטה האפשרית של אי-נוחות.

5.6. לגבי בדיקת דגימה שניטלה מחוץ לישראל - ראה סעיף 12 להלן.

6. בדיקת צו בית המשפט

6.1. בטרם נטילת הדגימות, על מנהל המעבדה או עובד בכיר במעבדה לבדוק כי צו בית המשפט הוא תקין, מקורי או מאושר כהעתק המתאים למקור, ומכיל את כל פרטי המידע שיש לפרט בו, לפי התקנות (ראה דוגמת נוסח לצו בדיקה בנספח ח):

6.1.1. שם בית המשפט / בית הדין בו ניתן.

(1) בצו שניתן מבית דין יש לוודא כי מדובר בבית דין דתי מוסמך, של עדה דתית מוכרת (ראה נספח ו);

(2) יש לוודא כי ניתן לצו אישור של ראש בית הדין הגבוה/לערעורים של אותה עדה דתית, כאמור בסעיף 2.3 לעיל;

6.1.2. תאריך מתן הצו (ראה ס' 6.3 להלן);

6.1.3. שמות כל הנבדקים;

6.1.4. סוג התעודה המזהה לפיה יש לזהותם ומספרה (או הוראות לגבי דרך אחרת לזיהוי הנבדקים או מי מהם);

6.1.5. האם נקבע היכן תבוצע הבדיקה (בית המשפט רשאי להורות שהבדיקה תבוצע במעבדה מסוימת בלבד) או שהדבר הושאר לשיקול הצדדים;

6.1.6. אם אחד הנבדקים קטין מתחת לגיל 16 - הוראות לגבי זיהוי על ידי דרכון תקף או תעודת לידה, אם יש לו והוראות לצירוף תצלום של הנבדק, שיאושר על ידי המעבדה בעת עריכת הבדיקה;

6.1.7. אם נבדק עוֹבֵר - הוראות לגבי זיהוי האישה הנושאת את ההריון.

6.2. יש לבדוק היטב אם בית המשפט נתן הוראות נוספות או מיוחדות בצו הבדיקה, ולהקפיד על קיום הוראות אלה.

6.3. חובה לבדוק את תאריך מתן הצו: צו בדיקה נותר בתוקף למשך שנה אחת בלבד מיום שניתן, אלא אם קבע בית המשפט אחרת.

7. זיהוי הנבדקים

על איש צוות במעבדה לזהות את כל הנבדקים לפי ההנחיות הבאות:

7.1. ככלל, יש לזהות כל נבדק על פי התעודה המזהה שלפיה הורה בית המשפט לזהותו.

7.2. במידה וכל הנבדקים התייצבו, ולא ניתן לזהות מי מהנבדקים באמצעות התעודה המזהה שעליה הורה בית המשפט - יש לצלם את הנבדק (או לזהותו לפי תצלום עדכני שלו), לרשום על גב התצלום את פרטי הנבדק כפי שמסר ולאשר בחותמת המעבדה כי האדם בתצלום הוא מי שנבדק, ולצרף את התצלום לתוצאות הבדיקה (עותק אחד של התצלום ישאר במעבדה).

במקרה זה יש לציין בתוצאות הבדיקה (בחוות הדעת) הערה על כך שהנבדק לא זוהה בדרך שנקבעה בצו. תהליך זה יבוצע רק אם התקיימו כל יתר התנאים שבצו הבדיקה.

7.3. לגבי קטינים - יש לוודא, ככל שניתן, כי גילאי הילדים שהובאו להיבדק הולמים את תאריכי הלידה הנטענים, או הרשומים בתעודות המזהות.

7.4. כאשר יש לבדוק אישה הרה במסגרת בדיקת קשרי המשפחה של העובר - יש לזהות את האישה ההרה לפי ההוראות שבצו הבדיקה. יש לציין את גיל ההריון לפי מסמך רפואי; בהיעדר מסמך רפואי יש לרשום את גיל ההריון לפי הצהרת האישה, ולהעריך ככל שניתן אם הצהרתה הולמת את מצבה.

7.5. לאחר נטילת הדגימה, יחתום כל נבדק בגיר בחתימת ידו על גבי המבחנה / מיכל בו מוחזקת הדגימה שניטלה ממנו, ובכך יאשר כי הדגימה שבמיכל היא הדגימה שניטלה מגופו והפרטים הרשומים על המיכל הם נכונים.

לגבי דגימה שניטלה מקטין - יחתום על המיכל בגיר שהתלווה אליו, וכן כל אדם אחר שנטען כי הוא הורה של הקטין שנבדק והנמצא במקום בעת נטילת הדגימה.

7.6. איש צוות המעבדה שביצע את הזיהוי יתעד את הליך זיהוי הנבדקים כאמור לעיל בטופס התיעוד שבנספח ד', יחתום על הטופס עם פרטיו המלאים בכתב ברור, ויצרף לטופס את כל אלה:

- צילום ברור של התעודה המזהה לפיה זוהה כל נבדק, בהתאם לצו;
- תמונות עדכניות של הנבדקים - אם כך הורה בית המשפט;
- צו בית המשפט/בית הדין או העתק מאושר כמתאים למקור שלו

במידה ומנוהלת במעבדה מערכת רישום ותיעוד ממוחשבת - יבוצע התיעוד במחשב ויכלול את כל הפרטים המופיעים בטופס, לרבות פרטי איש הצוות שביצע את הזיהוי.

7.7. כל מסמך מזהה יצולם פעמיים: עותק אחד ישמר במעבדה, ועותק אחד יצורף לחוות הדעת המועברת לבית המשפט.

7.8. הטופס וכל המצורפים לו ישמרו באתר שמירת מידע מאובטח של המעבדה/המכון (ראה הוראות בסעיף 17).

8. הסכמה מדעת

8.1. ככלל, צו בית המשפט (או בית הדין) הוא תנאי לביצוע הבדיקה ומאשר את בקשת הצדדים להיבדק, אך אינו מחליף את החובה לקבל הסכמה מדעת מהנבדקים (ראה חריג לעניין צו לבדיקה ללא הסכמה בסעיף 9).

הסכמה מדעת תתקבל, כמקובל בכל טיפול רפואי ובדיקה גנטית, רק לאחר שנמסר לכל אחד מהנבדקים מידע הנחוץ לקבלת הסכמה מדעת בהתאם להוראות חוק זכויות החולה וסעיפי ההסכמה מדעת שבחוק מידע גנטי.

8.2. חובה למסור לכל נבדק, מגיל 16 ומעלה, את נוסח ה"הסבר לנבדק" המצורף לחוזר זה (נספח ב'), לפני קבלת הסכמה מדעת לבדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה.

8.3. לפי החוק, יש לתת לכל נבדק הסבר בכתב גם בדבר המשמעות של עריכת בדיקה גנטית לגביו ולגבי קרוביו, וכן הסבר לגבי זכויותיו לפי חוק מידע גנטי, בנוסח אחיד ומחייב שקבע מנכ"ל משרד הבריאות - מצ"ב נספח ג'.

8.4. הסכמה מדעת ביחס לקטינים, חסויים ופסולי דין:

8.4.1. ככלל - חוק מידע גנטי קובע כי לשם לקיחת דגימת DNA ועריכת כל בדיקה גנטית נדרשת הסכמה מדעת בכתב של האחראי על הקטין/החסוי/פסול הדין.

8.4.2. לגבי קטין שמלאו לו 16 -

- יש לתת לו הסבר מפורט על הבדיקה בנוכחות האחראי עליו.
- הן הקטין והן האחראי עליו, צריכים להסכים בכתב ללקיחת הדגימה ולעריכת הבדיקה.

8.5. בדיקת קטין שהוא הורה

8.5.1. במידה ויש לבדוק קטין, שהוא עצמו ההורה של ילד שביחס אליו מבוצעת הבדיקה, או שנטען שהוא הורה של ילד שביחס אליו מבוצעת הבדיקה - יש לתת לו הסברים בנוכחות האחראי עליו, כמו ביחס לכל קטין.

8.5.2. עם זאת, בית המשפט/בית הדין שציווה על עריכת הבדיקה רשאי (בתנאים מסוימים הקבועים בחוק) להרשות במפורש בצו לבצע את הבדיקה בלי לקבל את הסכמת האחראי על הקטין-ההורה לבדיקה, ומבלי לתת לו הסברים בנוכחות האחראי. במקרה כזה יש להתייחס לקטין-ההורה כמו אל בגיר, מבחינת אופן מתן ההסברים וקבלת הסכמתו מדעת. יש להקפיד יותר לוודא כי הבין את ההסברים.

8.5.3. קטין שהוא הורה מוסמך להסכים לבדיקת ילדו, והסכמתו לעניין זה אינה טעונה אישור האחראי עליו.

9. בדיקה ללא הסכמה

9.1. סעיף 128 לחוק מידע גנטי מקנה סמכות לבית המשפט למשפחה בלבד (לעניין זה אין סמכות לבית דין דתי) לחייב אדם לעבור בדיקה גנטית לשם קביעת קשרי משפחה, גם אם הוא מתנגד להיבדק, וזאת אם התקיימו תנאים מסוימים המפורטים בחוק.

9.2. ניתן להורות על ביצוע בדיקה ללא הסכמה גם בקטין, חסוי או פסול דין אולם לא ניתן לחייב אישה הרה לעבור בדיקת דיקור מי שפיר או סיסי שליה לשם כך.

9.3. בצו בית המשפט המורה לבצע בדיקה ללא הסכמה - הדבר יאמר במפורש. אם לא צויין בצו כי הוא ניתן ללא הסכמת הנבדק - אין מדובר בצו לבדיקה ללא

הסכמה, וחובה לקבל את הסכמת הנבדק לפני נטילת הדגימה (ר' דוגמת הצו בנספח ח' - פסקה ד' סעיף 3 לצו).

9.4. יובהר: צו בית משפט לפי סעיף 128 לחוק, לביצוע בדיקה ללא הסכמה, מחייב את האדם הנבדק להתייצב במעבדה ולמסור דגימת רקמה למטרת בדיקה גנטית.

9.5. עם זאת -

- 1) אין סמכות לגורם כלשהו ליטול דגימה בכוח;
- 2) אין בצו כדי לחייב בעל מקצוע רפואי לעשות פעולה שהנבדק מסרב בפניו לעשייתה (סירוב בעל-פה או התנגדות פיזית).

9.6. במקום לקבל "הסכמה מדעת" לביצוע הבדיקה, יש לתת לנבדק במקרה זה הסבר על אופן עריכת הבדיקה והשפעתה על גופו (בהתאם לאופן נטילת הדגימה). הוראות סעיפי חוק מידע גנטי ביחס לקבלת הסכמה מדעת לא חלים על בדיקה ללא הסכמה.

9.7. אם אדם שבית המשפט חייבו להיבדק לא התייצב לבדיקה במועד שנקבע, או דחה את המועד להתייצבות מספר פעמים או ללא כל נימוק מניח את הדעת, או התייצב וסירב לאפשר את נטילת הדגימה במילים או בהתנהגות, או פעל בכל דרך אחרת שיש בה כדי להעיד באופן ברור על סירובו לקיים את הצו - על מנהל המעבדה להודיע על כך בכתב לבית המשפט שנתן את הצו.

סירובו של הנבדק מתיר לבית המשפט להסיק מסקנות כנגדו, וכן הוא עלול להיאשם בביזיון בית המשפט (למעט קטין/חסוי/פסול דין) - אולם בכל מקרה: אין ליטול דגימה בכוח.

9.8. אופן ביצוע בדיקה ללא הסכמה

9.8.1. לפי החוק, בדיקה שבית משפט הורה לערוך בניגוד לרצון הנבדק תיעשה, ככלל, באמצעות נטילת דגימת רקמה "חיצונית", שהיא אחת מאלה:

- דגימת האים מחלקה הפנימי של הלחי
- דגימת רוק
- דגימת שיער לרבות שורשיו (אך לא שיער מאזורים מוצנעים)

9.8.2. עם זאת, בהסכמת הנבדק, ניתן לקחת גם דגימת דם. דגימת דם היא השיטה העדיפה בשל היותה פשוטה, יעילה ואמינה יותר.

10. בדיקת עובר:

10.1. ההמלצה הרפואית היא שאין הצדקה לבצע בדיקה פולשנית בהריון, כגון בדיקת מי שפיר או סיסי שיליה, רק לצורך ביצוע בדיקה גנטית לקשרי משפחה (כלומר, מטעמים שאינם רפואיים).

10.2. עם זאת, החוק מתיר לבית המשפט לאשר ביצוע בדיקה לעובר בעודו ברחם, אם שוכנע כי יש הצדקה לכך (במקום להמתין להולדת התינוק), ואם שוכנע כי האישה ההרה הסכימה מדעת לעריכת הבדיקה הפולשנית במהלך ההריון, לאחר שהוסברו לה הסיכונים, לעצמה ולעובר, מן הבדיקה (בנוסף לכל הסבר אחר שיש לתת לאישה בעניין בדיקה גנטית בכלל, ולקשרי משפחה בפרט).

10.3. במידה ואישה מבקשת לעבור בדיקת מי שפיר / סיסי שיליה לשם קביעת קשרי משפחה, יש להציע לה שבהזדמנות זו יבוצעו גם הבדיקות הגנטיות-רפואיות שמקובל ומומלץ לבצע, בהתאם לגילה ולהוריה הרפואית.

10.4. חובת הרופא המבצע את דיקור מי שפיר או בדיקת סיסי שיליה (או כל בדיקה נחוצה אחרת), לקבל את הסכמתה מדעת של האישה לביצוע הפעולה הרפואית האמורה, מראש וכמקובל, וזאת בנוסף להסכמתה לביצוע הבדיקה הגנטית – הן ביחס לעובר והן לגבי עצמה.

10.5. לפי החוק לא ניתן לחייב אישה הרה להיבדק בניגוד לרצונה (לצורך בדיקת העובר) לפי סעיף 128 לחוק, ואם ניתן צו כזה - הוא ניתן בחוסר סמכות ואין לו כל תוקף. על מתן צו כזה יש להודיע מיידית ליועץ המשפטי של בית החולים / משרד הבריאות.

10.6. החלק מרגימת מי השפיר / סיסי שיליה המיועד לבדיקת קשרי המשפחה יועבר למעבדה במיכל אטום ובתיאום מראש עם המעבדה, בצירוף כל המסמכים הרלוונטיים ובפרט תיעוד זיהוי האישה ההרה ותהליך נטילת הדגימה.

10.7. ככלל, אין למסור דגימות לידי הנבדקים או מי מטעמם לשם העברה למעבדה, אולם במקרה של דגימת מי שפיר/סיסי שיליה - בית המשפט רשאי להתיר זאת.

11. נטילת דגימה במוסד רפואי אחר או במקום אחר שאינו מוסד רפואי

11.1. אם עולה הצורך ליטול דגימה במוסד רפואי אחר (כגון, במקרה של בדיקת עובר או כשאחד הנבדקים אינו מסוגל להגיע למעבדה לבדיקה בשל מצבו הרפואי) רשאי בית המשפט להורות שהדגימה תילקח מאחד הנבדקים (או יותר) במוסד רפואי אחר. אם לא ניתן לקחת את הדגימה במוסד רפואי אחר יכול בית משפט להורות על נטילתה במקום אחר שאינו מוסד רפואי.

11.2. במקרה כזה בית המשפט יתן הוראות לגבי מקום הנטילה, אופן הנטילה, דרך זיהוי הנבדקים ואופן העברת הדגימה והמידע למעבדה בה תבוצע הבדיקה הגנטית.

11.3. מנהל המעבדה בה תבצע הבדיקה הגנטית אחראי לוודא כי נטילת הדגימה מתואמת עם גורם מתאים במוסד הרפואי בו תילקח הדגימה, או עם בעל המקצוע הרפואי שעתיד ליטול את הדגימה במקום שאינו מוסד רפואי, ובפרט לתאם את אופן ומועד העברת הדגימה והמידע למעבדה באופן נאות, מסודר ומתועד.

11.4. מי שנוטל את הדגימה במוסד הרפואי האחר / במקום האחר יוודא -

- 11.4.1. קבלת העתק מאושר כמתאים למקור של הצו לביצוע הבדיקה.
11.4.2. זיהוי הנבדקים ותיעוד הזיהוי כמפורט לעיל ובהתאם להוראות בית המשפט.
11.4.3. קבלת הסכמה לנטילת הדגימה מהנבדקים כאמור לעיל.
11.4.4. נטילת הדגימה בהתאם לחוק (דם או דגימה חיצונית, או דגימת מי שפיר/סיסי שיליה, לפי העניין).

11.5. המוסד הרפואי האחר / מי שנטל את הדגימה במקום אחר - יעביר את הדגימה למעבדה בה תיערך הבדיקה הגנטית, במיכל חתום ובתיאום מראש עם המעבדה, בצירוף צו הבדיקה וכל מצורפיו, וכן תיעוד הזיהוי של הנבדק, המסמכים המעידים על תהליך הזיהוי ועל אופן נטילת הדגימה וכל מידע רלוונטי נוסף.

11.6. בשום אופן אין למסור לידי הנבדקים או מישהו מטעמם את הדגימות שניטלו לשם העברה למעבדה - אלא אם בית המשפט הורה אחרת (אפשרי ביחס לדגימות מי שפיר וסיסי שיליה).

12. בדיקת אדם הנמצא מחוץ לישראל ("נוהל חו"ל")

12.1. בדיקה לקשרי משפחה במעבדה בישראל, של נבדק הנמצא מחוץ לישראל - תיעשה בהתאם לצו בית משפט בלבד. יש לבדוק את הצו כאמור בסעיף 6 לעיל.

12.2. נטילת דגימה בחו"ל לשם הבאתה לבדיקה בישראל תיעשה באמצעות משרד החוץ בלבד, לפי נוהל והנחיות של מנכ"ל משרד החוץ.

12.3. בדיקה של נבדק השוהה מחוץ לישראל תבוצע באמצעות דגימת רוק במעבדות שאושרו לעניין זה לפי נוהל והנחיות משרד החוץ.

מעבדה בישראל המורשית לבצע גם בדיקות גנטיות ברוק, והמבקשת להיכלל בין המעבדות אליהן מופנות בדיקות לקשרי משפחה מחו"ל - תפנה אל הלשכה המשפטית של משרד הבריאות, אשר תעביר את הבקשה לבדיקת המחלקה למעבדות ולאישורה.

12.4. זיהוי הנבדקים ונטילת הדגימה יעשו בנציגות דיפלומטית או קונסולרית של ישראל במדינה בה שוהה הנבדק או במדינה אחרת, או לפי הסכמים ספציפיים עם מדינות.

12.5. לשם ביצוע הבדיקה תועבר לנציגות הדיפלומטית הרלוונטית ערכה סגורה ואטומה לנטילת דגימת רוק, באמצעות משרד החוץ בלבד (בחלק מנציגויות ישראל בחו"ל יש מלאי קטן של ערכות). עלות הערכה והמשלוח תחול על הנבדקים.

12.5.1. אין למסור ערכות ריקות למטרה זו לנבדקים ישירות, ואין לשלוח ערכות למטרה זו ישירות לחו"ל מהמעבדה (כגון בדואר או בשירות שליחים), אלא אך ורק באמצעות משרד החוץ.

12.5.2. במידה ומבוקש, מסיבות מיוחדות וחריגות, להעביר ערכות ריקות לחו"ל בדרך אחרת - יש להפנות את המבקשים למשרד החוץ או לפרקליטות המדינה, לקבלת אישור מיוחד.

12.6. דגימה שניטלה מהנבדק, בצירוף תיעוד הזיהוי שבוצע בנציגות הדיפלומטית, והעתקי מסמכי הזיהוי - יועברו למעבדה בישראל אך ורק באמצעות משרד החוץ.

12.6.1. הערכה עם דגימה שניטלה יוכנסו למעטפה שתיחתם בחותם שעווה של הנציגות. איש צוות המעבדה המקבל את החומר יודא את שלמות החותם בעת קבלת המעטפה, ויתעד זאת.

12.6.2. במידה והחותם שבור, או יש סימנים אחרים לכך שהערכה לא נאטמה, נפתחה וכיו"ב - אין לבצע את הבדיקה הגנטית ויש להודיע על כך למשרד החוץ בהקדם, על מנת שידאג להעביר למעבדה את הדגימה השנייה שניטלה מהנבדק (דגימה נוספת שניטלה תישמר לפי הנהלים בנציגות הדיפלומטית, לתקופה של 4 שבועות בלבד, ולאחר מכן תושמד).

12.7. דגימות מנבדקים בישראל במסגרת אותה בדיקה - ינטלו בהתאם להוראות הרגילות.

13. בדיקה שאחד הנבדקים בה הוא נפטר

13.1. רק מעבדה שקיבלה אישור מיוחד לכך שפורסם ברשומות, רשאית לבצע בדיקות לקשרי משפחה במקרה בו אחד הנבדקים הוא נפטר, וזאת עקב השיטות המיוחדות הנחוצות להפקת DNA מרקמות ישנות או יבשות כגון עצם, דם יבש וכדומה.

13.2. בית המשפט ייתן בצו הבדיקה כל הוראה הנדרשת לעניין כגון: אופן זיהוי הנפטר ותיעוד הזיהוי, אופן נטילת הדגימה והעברתה למעבדה, וכן מועד ומקום נטילת הדגימות מן הנבדקים האחרים. יש להקפיד על קיום הוראות הצו ולשמור ככל שניתן על כבוד הנפטר.

13.3. במידה והמנוח נפטר זמן קצר בלבד לפני עריכת הבדיקה, וקיימת דגימת דם טרי ממנו במוסד רפואי, עשוי בית המשפט להתיר עריכת הבדיקה גם במעבדה שאינה מוסמכת לבצע בדיקות לקשרי משפחה בנפטרים (ובלבד שהיא מוסמכת לבצע בדיקות לקשרי משפחה).

13.4. במידה ונדרשת פתיחת קבר - יש להפנות את המבקשים גם אל רופא המחוז הרלוונטי.

14. סימון הדגימות

14.1. מבחנה המכילה דגימה (דם, ריר וכו') מגופו של נבדק תסומן במדבקה עם פרטים של הנבדק שממנו ניטלה הדגימה (שם, מס' תעודת זהות).

14.2. המבחנה המכילה DNA שהופק מהדגימה - תסומן באמצעות קוד בלבד, ללא כל פרטים מזהים אחרים על גביה, ותוחזק בנפרד מהפרטים המזהים של הנבדק. האמצעי לחיבור בין הקוד לפרטים המזהים יוחזק באתר מאובטח שהגישה אליו מוגבלת ומפוקחת.

14.3. בעת העברת המבחנות המכילות את שארית הדגימות להשמדה יש להקפיד גם על השמדת כל פרט מזהה המודבק עליהן.

15. ניתוח הממצאים ועריכת חוות הדעת

15.1. ניתוח הממצאים הכוללים פרטים מזוהים, וקביעת התוצאות בדבר קיומם או היעדרם של קשרי משפחה על בסיס הבדיקות שנערכו בדגימות זה DNA של הנבדקים - יעשו על ידי איש הצוות במעבדה (המומחה) שיערוך את חוות הדעת לבית המשפט.

15.2. יש להימנע ככל שניתן מחשיפת ממצאים מזוהים לעובדי המעבדה שתפקידם אינו מחייב שיחשפו להם.

15.3. ממצאי הבדיקה ייערכו בנוסח של "חוות דעת מומחה" לפי פקודת הראיות (דוגמת נוסח מצ"ב נספח ט'). חוות הדעת תכלול:

15.3.1. שמות הנבדקים לגביהם נתבקשה קביעת קשרי המשפחה;

15.3.2. מספרי התעודות המזהות שלהם;

15.3.3. תאריך נטילת הדגימות;

15.3.4. סוג הדגימה שניטל (דם / רוק וכו');

15.3.5. השיטה שעל פיה נבדקו הדגימות;

15.3.6. ממצאי הבדיקה ביחס לקשרי המשפחה בין הנבדקים;

15.3.7. כל מידע אחר שהתבקש על פי צו בית המשפט.

15.4. חוות הדעת תיחתם בידי מומחה מתאים.

16. העברת התוצאות לבית המשפט

16.1. שינוי חשוב ומשמעותי בחוק מידע גנטי נוגע למסירת תוצאות של בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה. לפי החוק, החל מיום 1/12/2008 -

אין למסור תוצאת בדיקה גנטית לקשרי משפחה
ישירות לנבדקים או למי מטעמם!

16.2. יש לשלוח את התוצאות אך ורק לבית המשפט שהורה על עריכת הבדיקה. בית המשפט הוא שימסור את התוצאות לנבדקים (או יחליט שלא למסור אותן).

16.3. המשלוח יעשה באופן הבא:

16.3.1. חוות הדעת, בצירוף העתקי מסמכים ותמונות לפיהם זוהו הנבדקים יוכנסו למעטפה סגורה שתיחתם באופן שיאפשר לזהות אם נפתחה, ועליה יירשם באופן ברור -

מכיל מידע חסוי לפי חוק מידע גנטי -
לעיון השופט בלבד

וכן יצויין ציון שם השופט אשר הורה על ביצוע הבדיקה ומספר תיק בית המשפט כפי שמופיע בצו הבדיקה.

16.3.2. מעטפה זו תוכנס למעטפה נוספת, עליה ירשם "סודי", ושם וכתובת בית המשפט שנתן את הצו.

16.3.3. המעטפה תישלח לבית המשפט בדואר רשום עם אישור מסירה.

16.3.4. יש לשמור במעבדה את אישור המשלוח בדואר רשום, ולעקוב אחר קבלת אישור המסירה.

16.4. בית המשפט רשאי להטיל חיסיון מיוחד על תוצאות הבדיקה, ולאסור על מסירת התוצאות לכל אדם אחר - כולל איסור למסירתן לנבדקים עצמם. לפיכך יש

להקפיד שתוצאות לא ימסרו לנבדקים בשום שלב, גם לא לאחר העברתן לבית המשפט או אחרי תום ההליך המשפטי.

16.5. במקרה של פניה מבית דין או בית משפט בדרישה לקבל תוצאות של בדיקה שלא הוא הורה על ביצועה, או אם גורם אחר מבקש לקבל תוצאות של בדיקה - אין להיענות לבקשה - אף אם מוצג כתב ויתור סודיות או צו של בית משפט שאינו זה שנתן את הבדיקה - ויש לפנות ליועץ המשפטי.

17. שמירת התוצאות וסודיות

17.1. על המעבדה לשמור, באופן מוגן ומאובטח, ותוך הגנה על הפרטיות, ביחס לכל דגימה שניטלה וכל בדיקה שנערכה את הפרטים שלהלן:

- (1) שם הנבדק
- (2) מספר מזהה
- (3) מספר קוד הדגימה
- (4) סוג הדגימה שניטלה (דם, רוק וכו')
- (5) שמות הגנים שנבדקו
- (6) שיטות הבדיקה והמערכת ובקרת האיכות שלה
- (7) תאריך ביצוע הבדיקה
- (8) שמות מבצעי הבדיקה
- (9) תוצאות הבדיקה (לרבות התוצאות הגולמיות והחישובים הסטטיסטיים)
- (10) עותק חוות הדעת
- (11) מועד משלוח התוצאות לבית המשפט/בית הדין
- (12) אישור המשלוח בדואר רשום
- (13) אישור המסירה - לאחר שהתקבל.

17.2. תוצאות בדיקות גנטיות לקשרי משפחה ישמרו בנפרד מכל מידע רפואי אחר על הנבדק או בני משפחתו, ובאופן מאובטח לפי נוהלי אבטחת המידע לחומר חסוי מאד.

17.3. אין להחזיק עותקים עודפים / מיותרים של תוצאות מזוהות של הבדיקות. מסמכים עודפים המכילים פרטים מזהים של נבדקים, תוצאות מזוהות של בדיקות גנטיות לקשרי משפחה או מסמכים שיש להשמידם מסיבה אחרת - יושמדו באמצעות גריסה או שריפה בלבד, תחת פיקוח.

17.4. כתב ויתור על סודיות רפואית שנתן נבדק - אינו חל בשום מקרה על תוצאות בדיקות לקשרי משפחה גם אם נאמר בו באופן מפורש שהוא חל לגבי מידע גנטי או שהוא חל לגבי מידע על בדיקות אבהות או קשרי משפחה.

אין למסור תוצאות בדיקה לנבדקים, לב"כ של נבדקים, לחברת ביטוח או לכל גורם שאינו בית המשפט/בית הדין שנתן את הצו.

17.5. אתר שמירת מידע מאובטח

- 17.5.1. בכל מעבדה יוגדר "אתר שמירת מידע מאובטח" בהתאם לתנאים במעבדה. אתר שמירת מידע מאובטח הוא אחד מאלה:
- 1) מאגר מידע ממוחשב שהמידע בו נשמר בנפרד מכל מידע אחר, באופן המונע גישה אליו מכל תקשורת חיצונית ומונע גישה בלא הרשאה.
 - 2) אתר מוגן לשמירת מידע שאינו ממוחשב, אשר המידע בו נשמר בנפרד מכל מידע אחר באופן המונע חדירה וכניסה בלא הרשאה.

17.5.2. פרטי הנבדקים, ממצאי ותוצאות הבדיקות, חוות הדעת, צווי בדיקה ומצורפיהם, וכל חומר שצורף אל כל אלה, יישמרו במעבדה אך ורק באתר שמירת מידע מאובטח.

17.5.3. מנהל המעבדה יהיה אחראי על ניהול אתר שמירת המידע המאובטח ועל אבטחת המידע במעבדה בהתאם להוראות החוקים הרלוונטיים, או ימנה עובד בכיר במעבדה להיות אחראי לניהול האתר האמור.

17.5.4. שמירת תוצאות הבדיקה באתר שמירת המידע המאובטח תיעשה לפי הוראות מנהל המעבדה או מי שמינה כאחראי לניהול אתר שמירת המידע המאובטח, באופן שיגן באופן המרבי האפשרי על סודיות המידע ועל פרטיות הנבדקים.

17.5.5. מידע מזוהה אודות נבדקים לא יימסר לאף אדם שלא הוסמך לכך, ויימסר רק לאיש צוות במעבדה שהוסמך על ידי מנהל המעבדה לשם כך, ורק במידה בה המידע דרוש לו לשם ביצוע עבודתו ותפקידו במעבדה.

17.5.6. יש לשאוף כי מידע מזוהה אודות נבדקים יהיה חשוף למספר קטן ככל שניתן של אנשים, ולא יהיה חשוף לעובדים זמניים או לעובדים שמהימנותם לא נבדקה - עד כמה שניתן.

17.5.7. אין להשאיר מידע מזוהה אודות נבדקים - ללא השגחה.

17.5.8. הוראות אלה חלות גם על מידע ורגימות שנמצאות במעבדה עקב בדיקות שבוצעו לפני תיקון החוק.

17.6. מאגר מידע במחשב

17.6.1. מידע ממוחשב אודות בדיקות גנטיות לקשרי משפחה הוא מידע המוגן מכוח הוראות פרק ב' לחוק הגנת הפרטיות ולהוראות בדבר מאגר מידע המכיל מידע מוגבל כאמור בתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים).

17.6.2. במידה והמידע במעבדה נשמר במחשב - יש להבטיח שקיים לשם כך במעבדה מאגר מידע ייעודי, נפרד ומאובטח ברמת אבטחה גבוהה, ויש לוודא רישום המאגר כדין אצל רשם מאגרי המידע, כמאגר המכיל מידע רגיש ומוגבל.

17.6.3. מנהל מאגר המידע יהיה מנהל המעבדה. מנהל המעבדה ידאג לקיום נוהלי אבטחת מידע קפדניים במעבדה בכלל, ובמאגר המידע הממוחשב בפרט.

17.6.4. גיבוי מאגר מידע ממוחשב יעשה באופן מאובטח.

17.6.5. יש לוודא כי מידע אודות ביצוע בדיקות גנטיות לקשרי משפחה אינו מופיע באופן המסגיר את טיב הבדיקה, במערכות מחשוב אחרות של המוסד הרפואי (כגון מערכות להתחשבות כספית או דיוור ישיר).

17.6.6. יש להקפיד על נוהלי אבטחת מידע לרבות קביעת סיסמאות כניסה, אי העברת הסיסמאות מאדם לאדם, הגבלת המורשים לכניסה למאגר ולחלקים של המאגר בהתאם לצורכי העבודה בלבד, קיום מערכת אבטחת מידע ובקרת כניסות לא מורשות, בדיקת כניסות חריגות, כיבוי מחשבים, ואמצעי אבטחה מתאימים כיוצא באלה, בהתחשב ברגישות הנושא.

17.6.7. זכות העיון במידע ושינויו, הנתונה לאדם לגבי מידע אודותיו הנשמר במאגר מידע (לפי חוק הגנת הפרטיות) - איננה חלה על מאגר מידע זה. במידה ומתקבלת דרישה לעיון במידע, לפי חוק הגנת הפרטיות, חוק חופש המידע או כל עילה אחרת - יש לפנות לייעוץ משפטי.

18. שמירת שרשרת הראיות

18.1. הואיל ובדיקות גנטיות לקשרי משפחה נערכות לעיתים קרובות לצרכים משפטיים, ועשויות להיות להן השלכות הרות גורל על הנבדקים ועל זכויות שונות שלהם ושל המדינה - יש חשיבות לזיהוי הנבדקים בצורה מהימנה ולשמירה על הדגימות ועל 'שרשרת' החזקת הדגימות והתוצאות, באופן שימזער ככל שניתן את האפשרות לטעות, ויאפשר את קבילותן בבית המשפט.

18.2. על מנהל המעבדה חלה חובה לקבוע הנחיות עבודה במעבדה שיבטיחו את האמור לעיל.

19. השמדת המידע והדגימות

19.1. יש לשמור באתר שמירת מידע מאובטח את המידע אודות הבדיקה, את דגימת ה-DNA ואת תוצאות הבדיקה למשך שבע שנים מהמועד האחרון בו בוצעה במעבדה פעולה ביחס לאותה בדיקה.

19.2. אם הנבדק קטין - יש לשמור את האמור למשך שבע שנים מיום שמלאו לו 18 (כלומר עד שמלאו לו 25).

19.3. בתום התקופה כאמור יש לבער ולמחוק - לרבות מקובצי מחשב, גיבוי וכדומה - את כל המידע על הבדיקה ועל תוצאותיה, ויש להשמיד את ה-DNA. הדגימות מהן הופק DNA יושמדו באופן שגרתי פרק זמן קצר לאחר ביצוע הבדיקה, בהתאם להוראות הרגילות למעבדות רפואיות.

19.4. הוראות אלה חלות גם על מידע ודגימות הקיימים במעבדה לפני תיקון החוק, ככל שלא הושמדו או בוערו כבר.

20. הבהרות נוספות

20.1. אין לעשות כל שימוש אחר בדגימות שניטלו לשם עריכת בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה, או ב-DNA שהופק מדגימה כאמור (כגון לצרכי מחקר, לרבות בלתי מזוהה). ההוראה חלה על דגימות שניטלו החל מתאריך 1/12/2008.

20.2. צו לבדיקה נחוץ והכרחי לגבי כל אדם שמבוקש לבדוק - קטין או בגיר, בני כל הדתות, אזרחים או זרים, תושבים או תיירים, הנמצאים בישראל או מחוץ לה, וכדומה, ובלי כל קשר למעמד האישי של האם ו/או האב.

20.3. חל איסור ליטול דגימה ביולוגית מאדם בישראל לצורך ביצוע בדיקה גנטית לקשרי משפחה בארץ אחרת, אלא אם ניתן צו בית משפט כאמור.

20.4. ככלל, צו בית המשפט / בית דין המוצג למעבדה צריך להיות בשפה העברית, ואם אינו בעברית יש לדרוש תרגום לעברית המאושר על ידי בית המשפט/בית הדין או על ידי נוטריון. במקרה שיש קושי בעניין זה - יש לפנות לייעוץ המשפטי.

20.5. במידה ובית משפט / בית הדין קובעים בצו מועד אחרון להמצאת התוצאות, שאין המעבדה יכולה לעמוד בו - יש להודיע על כך לבית המשפט בכתב.

20.6. ברוח החוק, יש לנקוט זהירות רבה במסירת תוצאות של בדיקה גנטית שנערכה לצרכים אחרים, אשר יש בתוצאותיה כדי להעיד על קיומם או היעדרם של קשרי משפחה. עם זאת ברור כי הצורך בקבלת אבחנה וטיפול נאותים קודמים לכל שיקול אחר ביחס למסירת תוצאות בדיקה שנערכה מסיבות רפואיות.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

בבית הדין
ד"ר חזי לאוי
ראש מינהל הרפואה

העתק : המנהל הכללי

המשנה למנהל הכללי
ס/מנכ"ל בכיר למנהל ולמשאבי אנוש
ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה
ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות
ס/מנכ"ל לתכנון תיקצוב ולתימחור
ס/מנכ"ל קופות חולים
ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים
ראש המינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות
נציב קבילות הציבור
נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי
חשב המשרד
היועצת המשפטית
אחות ראשית ארצית וראש מינהל הסיעוד
ראש שרותי בריאות הציבור
רופאי מחוזות - לשכות בריאות מחוזיות
מנהל האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
מנהל אגף רישוי מוסדות ומכשירים
ראש שרותי בריאות הנפש
מנהל האגף לגריאטריה
מנהל האגף לרפואה כללית
מנהל האגף לרפואה קהילתית
מנהל אגף בכיר ביטחון
מנהל אגף בריאות השן
מנהל אגף הרוקחות
מנהל האגף לשרותי מידע ומחשוב
מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
מנהל המרכז הלאומי לבקרת מחלות
מנהל האגף לשעת חרום
מנהל האגף למקצועות בריאות
מנהלת האגף להבטחת איכות
מנהל אגף ביקורת פנים
פסיכולוגית ראשית ארצית
פיזיותרפיסטית ראשית
מפקחת ארצית ריפוי בעיסוק
מנכ"לי קופות החולים

מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים
מנהל המחלקה לאבזורים ומכשירים רפואיים
מנהל תחום מינהל ומשק
מנהל המחלקה לאפדמיולוגיה
מנהל המחלקה למעבדות
מנהלת המחלקה לתזונה
מרכזת המועצות הלאומיות
מנהלת השרות הארצי לעבודה סוציאלית
הספרייה הרפואית
אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה כללית
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הנפש
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הציבור
אחראית ארצית על הסיעוד – בגריאטריה
אחות ראשית – קופ"ח הכללית
הרופא הראשי האגף לטיפול במפגר - משרד הרווחה
קרפ"ר – צ.ה.ל
רע"ן רפואה- מקרפ"ר
קרפ"ר – שרות בתי הסוהר
קרפ"ר – משטרת ישראל
מנכ"ל הסתדרות מדיצינית – "הדסה"
רכז הבריאות , אגף תקציבים – משרד האוצר
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
יו"ר ארגון רופאי המדינה
יו"ר המועצה המדעית – ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל
מנהלת המחלקה לניהול סיכונים - חברת ענבל

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא: - www.health.gov.il

סימובין : 36419810

תדריך למעוניין לבצע בדיקה גנטית לקשרי משפחה

בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה (הורות) הנה בדיקה שמטרתה לקבוע ממצאים בדבר קשרי משפחה (בדרך כלל קשרי הורה-ילד) בינך ובין נבדקים אחרים בבדיקה זו, באמצעות סמנים גנטיים, סיווג רקמות וסוג דם.

לפי חוק מידע גנטי התש"ס-2000 ותיקון לחוק משנת 2008, אסור לבצע בדיקה זו ללא צו של בית משפט לענייני משפחה (וכן במקרים מוגבלים, בית דין דתי מוכר) כפי שיפורט להלן.

לפיכך, יש לקבל את הצו לפני קביעת תור לבדיקה.

לשם בקשת צו יש לפנות ישירות אל מזכירות בית המשפט לענייני משפחה באזור מגוריך, או לעורך דין, או לבית הדין הדתי הרלוונטי, במקרים המתאימים. ההליך המשפטי עלול להיות כרוך בתשלום אגרה והוצאות משפט אחרות.

לאחר קבלת הצו ניתן לקבוע תור במכון / במעבדה, לבדיקה.

ביום הבדיקה יש להביא עמך למכון / מעבדה את כל המסמכים כמפורט להלן:

תעודות מזהות של כל אחד מן הנבדקים, שלפיהן קבע בית המשפט שיש לזהותם:

○ לנבדק שהוא אזרח או תושב ישראל: תעודת זהות שלמה ותקינה (כולל הספח), או רשיון נהיגה ישראלי בתוקף עם תמונה, או דרכון ישראלי בתוקף. - או מסמכי זיהוי אחרים כפי שכתוב בצו בית המשפט.

○ לנבדק שאינו אזרח או תושב ישראל - דרכון בתוקף של המדינה בה הוא אזרח או תושב, או תעודה מזהה אחרת עם תמונה שאישר בית המשפט ושהונפקה על ידי רשות מוסמכת במדינה בה הוא אזרח או תושב.

○ לנבדק הרשום במרשם האוכלוסין ב'אזור' (יהודה, שומרון וחבל עזה) - תעודת זהות לפי הסכם הביניים בין ישראל והרשות הפלשתינית, שהונפקה על ידי רשות מוסמכת ב'אזור'.

○ כל תעודה אחרת שקבע בית המשפט שיש לזהות לפיה את הנבדק או אחד הנבדקים.

אם בית המשפט הורה כך - תצלום עדכני של הנבדק.

צו בית המשפט/בית הדין המקורי. אם הצו המקורי אינו בעברית יש להביא תרגום שלו לעברית מאושר על ידי בית המשפט / בית הדין או נוטריון.

העתק מתאים למקור של צו בית המשפט/בית הדין (ניתן לקבל עותק מאושר כמתאים למקור במזכירות בית המשפט / בית הדין או אישורו על ידי עו"ד).

2 תמונות דרכון עדכניות של כל אחד מהנבדקים, עליהן רשום מאחור, בעט ובכתב ברור, שם הנבדק ומספר תעודת זהות/דרכון.

ללא צו בית המשפט / בית הדין

וללא אמצעי זיהוי מספיקים -

לא תבצע הבדיקה !!!

הסבר לנבדק בבדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחהמבוא

הבדיקה שהנך עומד/ת לעבור היא בדיקה גנטית, שמטרתה לקבוע ממצאים בדבר קשרי משפחה (בד"כ הורה-ילד) בינך ובין נבדקים אחרים בבדיקה זו.

הבדיקה נערכת לפי צו של בית המשפט לענייני משפחה, או לפי צו של בית דין דתי מוסמך (במקרים בהם יש לו סמכות לכך לפי החוק), כנדרש לפי חוק מידע גנטי. ללא צו כזה - אסור למעבדה לבצע את הבדיקה. הצו דרוש עבור בדיקה של כל אדם המבקש להיבדק במעבדה בישראל, או המבקש שמעבדה בישראל תיטול ממנו דגימה למטרת בדיקה כזו במקום אחר.

יש לקבל את הצו לפני קביעת תור לבדיקה, ולהציג את הצו לפני ביצועה (יש להצטייד בצו המקורי ובעותק מאושר מתאים למקור אשר יימסר למעבדה).

ביום הבדיקה יש להצטייד במסמכים מזהים ותמונות דרכון עדכניות לפי התדריך לנבדק ולפי האמור בצו בית המשפט.

הבדיקה הגנטית נעשית אך ורק לשם קביעת קשרי משפחה בין הנבדקים. היא לא מיועדת לגלות מחלות תורשתיות או נטיות גנטיות למחלות או נטיות אחרות כלשהן, ולא יערכו בדגימות בדיקות לגילוי מחלות או נטיות כאלה.

אופן נטילת הדגימה

בדרך כלל תילקח ממך דגימת דם (רק במקרים מיוחדים תילקח דגימת רקמה אחרת כגון תאים מרירית הלחי, או רוק וכד'). בדגימה יבוצעו מספר בדיקות ויופק DNA.

לשם כך ישאב דם מוריד בגופך (בד"כ בזרוע) בכמות של כ-2cc (כשתי כפיות), באמצעות מחט/מזרק. הנך עלול/ה לחוש פגיעה מזערית באזור הוצאת הדם, ועלול להיווצר במקום הדקירה שטף דם תת-עורי (סימן כחול). במקרים נדירים עלול להתרחש זיהום מקומי. במקרה כזה יש לפנות לרופא שלך בקופת החולים.

לקיחת דם ורידי מילדים מתבצעת על ידי בעל מקצוע המוסמך לקחת דם ורידי מילדים. אם טרם מלאה לילד שנה ילקח דם על ידי רופא לפי שיקולו. המקום בגופו של ילד/פעוט ממנו נלקח דם וכמות הדם הנלקח עשויים להשתנות - בהתאם לגיל הילד. במקרים המתאימים יבחר בעל המקצוע הרלוונטי לקחת דגימה שאינה דם.

בבדיקה גנטית לקשרי משפחה המתבצעת ביחס לעובר - נלקחת דגימה ממי השפיר במהלך בדיקות ההריון - דיקור מי שפיר או בדיקת סיסי שיליה. לבדיקות אלה סיכונים שעל רופא הנשים להסביר לנבדקת במפורט. במקרה זה - על רופא הנשים לתאם מראש את ביצוע הבדיקה עם המעבדה. גם לשם ביצוע בדיקה זו יש לקבל צו של בית המשפט לענייני משפחה / בית הדין המוסמך, אם הבדיקה מבוצעת לשם קביעת קשרי משפחה. נטילת הדגימה מדם ההורים תבוצע, כרגיל, במעבדה / מכון.

הבדיקה הגנטית ופירוש התוצאות

בדגימת הדם / רקמה שנלקחה ממך ומשאר הנבדקים תבוצע בכל מקרה בדיקת DNA וכן תבוצע לפחות בדיקה אחת נוספת מבין אלה: סוג דם (במידה ונלקח דם), וסיווג רקמות (HLA Class 1). ב DNA תבוצע בדיקת סמנים גנטיים במספר אתרים כרומוזומליים בלתי תלויים (STR), ב-6 אתרים

או יותר, לפי ההנחיות העדכניות של המחלקה למעבדות באותה עת. כמו כן אפשר שיערכו גם בדיקות נוספות, כגון איזואנזימים, אימונוגלובולינים, ועוד.

על סמך בדיקות אלה ניתן לקבוע אם בין הנבדקים יש או אין קרבת משפחה, כפי שמתואר להלן:

מחצית מהתכונות הגנטיות של כל אדם מתקבלות מהאב הביולוגי, ומחציתן מהאם הביולוגית. לכן, אם יש סמנים גנטיים אצל אדם, שאינם קיימים אצל מי שנטען שהוא הורה (אב או אם) ביולוגי שלו, המשמעות היא שהם אינם הורה וילדו. אם תוצאות הבדיקה הגנטית מראות אי-התאמה כזו - הן שוללות בוודאות קרבת משפחה בין הנבדקים.

לעומת זאת, אם כל הסמנים שנבדקו אצל אדם נמצאו גם אצל מי שנטען שהוא הורה הביולוגי, המסקנה היא, במידה גבוהה מאד של הסתברות, כי אכן מדובר בהורה וילדו. אם תוצאות הבדיקה מראות התאמה כזו - התוצאה נחשבת בדרך כלל בבתי המשפט כראיה "קרובה לוודאית" שיש קרבת משפחה בין הנבדקים. יחד עם זאת, קיימת הסתברות, נמוכה מאד, שתוצאה המעידה על קרבת משפחה תהיה שגויה.

רמת הוודאות של הבדיקה תלויה במדדים רבים ובין היתר ברקע האתני, בקיום סמנים גנטיים דומים אצל שני ההורים, בקיומם של נישואין בתוך המשפחה, ועוד. לפיכך יש חשיבות למסירת מידע מלא ונכון במענה לשאלות בעת הרישום לבדיקה. המומחה ישקלל את כל הנתונים בבדיקת הממצאים, וייתן חוות דעתו לגבי התוצאות - לבית המשפט.

סיכונים

הסיכונים הכרוכים בבדיקה גנטית נובעים בעיקר מהאפשרות שתוצאות הבדיקה יהיו בעלות השלכות רגשיות, פסיכולוגיות, חברתיות ולעיתים דתיות - על הנבדק ועל בני משפחתו.

מתוצאות הבדיקה הנך עלול/ה ללמוד שמי שחשבת לבן משפחה - אינו כזה, או לגלות קרובי משפחה חדשים. ברור, שלידיעה כזו עלולות להיות השלכות מרחיקות לכת על חייך האישיים והמשפחתיים, ובנוסף יתכן שיהיו לכך השלכות משפטיות כמו למשל בקשר לזכויות למזונות או לירושה.

סודיות

הדגימות שניטלו מגופך נשמרות בתחילה באופן מזוהה - על כל מבחנה עם דגימה מצוינים פרטים מזהים של הנבדק ממנו נלקחה, וכל נבדק נדרש לאשר בחתימת ידו על המבחנה כי אלה פרטיו הנכונים. הדגימות והפרטים המזוהים מושמדים תקופה קצרה לאחר ביצוע הבדיקה.

ה DNA שיופק מהדגימה יסומן בקוד בלבד, ורק צוות בכיר במעבדה יהיה מוסמך לצפות בקישור בין הקוד לבין הפרטים המזהים.

ה DNA תוצאות הבדיקה ויתר המידע ומסמכים שבמעבדה בעניין זה בדיקה ישמרו במעבדה באתר מאובטח לתקופה של 7 שנים לאחר תום כל הבדיקות בדגימה (לגבי ילדים - עד שימלאו להם 25).

מסירת תוצאות הבדיקה

לפי חוק מידע גנטי - תוצאות הבדיקה ימסרו אך ורק לבית המשפט לענייני משפחה (או בית הדין) שנתן את הצו. אין מעבירים תשובות ותוצאות לנבדקים או לעורכי דינם או כל אדם אחר מטעמם.

המעבדה אינה מעבירה תוצאות באמצעות הפקס או בטלפון, אלא אך ורק בדואר רשום עם אישור מסירה לבית המשפט / בית הדין במעטפה שתימסר אך ורק לידי השופט / דיון שנתן את הצו.

נבדק המסרב להיבדק

לפי חוק מידע גנטי - בית משפט לענייני משפחה בלבד מוסמך לחייב אדם לעבור בדיקה גנטית לקשרי משפחה, גם אם הוא מסרב לכך, בתנאים מסויימים הקבועים בחוק.

אם בית המשפט חייב אותך להיבדק בניגוד לרצונך - הינך זכאי להסבר בדבר אופן עריכת הבדיקה והשפעתה על גופך אולם לא תידרש לחתום על טופס הסכמה בכתב.

נבדק שחוייב להיבדק בניגוד לרצונו זכאי שתילקח ממנו דגימה שאינה דגימת דם אלא דגימת תאים מרירית הלחי באמצעות מטוש, או דגימת רוק הניטלת באמצעות יריקה לתוך כוס לאחר גרגור נוזל בפה. אולם, אם תסכים לכך, עדיף ליטול דגימת דם שכן זו הדרך הפשוטה, המדויקת והזולה יותר לביצוע הבדיקה. לא בכל המעבדות ניתן לבצע בדיקות לקשרי משפחה באמצעות תאים מרירית הלחי, רוק או שיער.

יובהר כי בכל מקרה לא תיערך לך בדיקה בכפיה פיזית (בכוח) אם תסרב לאפשר את נטילת הדגימה. לידעתך - במידה וחוייבת ע"י בימ"ש להיבדק ולא תופיע לבדיקה או תסרב לאפשר נטילת דגימה כלשהי מגופך - המעבדה חייבת להודיע על כך לבית המשפט, אשר עלול להסיק נגדך מסקנות עקב הסירוב, וכן תהיה חשוף לנקיטת הליכים נגדך לפי פקודת בזיון בית המשפט העלולים לגרור הטלת קנס או מאסר.

¹ ישנה גם אפשרות חוקית לנטילת דגימת שיער כולל השורש מאזור גלוי בגוף כגון הראש אולם שיטה זו פחות מהימנה שכן קשה יותר להפיק DNA משורש השערה

דף הסבר כללי על זכויות לנבדק בבדיקה גנטית

לפי סעיף 12(ב) לחוק מידע גנטי

הסבר בכתב על זכויות

לפי סעיף 12(ב) לחוק מידע גנטי, כל נבדק בבדיקה גנטית זכאי לקבל הסבר בכתב אודות זכויותיו לעניין לקיחת דגימת DNA ועריכת בדיקה גנטית לפי חוק מידע גנטי, בנוסח שאישר מנכ"ל משרד הבריאות. דף זה הוא הסבר בכתב כאמור.

חלק מן המידע המפורט להלן אינו רלוונטי לנבדק בבדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה. חלקים אלה צבועים באפור.

הסבר על הבדיקה ומשמעותה

זכותך לקבל מידע מהבודק אודות אופן ביצוע הבדיקה ומשמעות תוצאותיה. זכותך לקבל הסבר בדבר המשמעות של עריכת בדיקה גנטית, לגביך ולגבי קרובי משפחה שלך, בהתאם לסוג הבדיקה.

שמירת הדגימות, וסודיות התוצאות והמידע

הדגימה שנתת תישמר בתחילה באופן מזוהה. ה DNA ישמר באופן מקודד כאשר הפרטים המזוהים ו'מפתח' הקוד נשמרים באתר מאובטח. גם תוצאות הבדיקה ישמרו באופן מזוהה אך מאובטח. התוצאות והמידע הגנטי אודותיך ישמרו בסודיות כמתחייב מחוק מידע גנטי, ולא יועברו למי שאינו מוסמך לקבל מידע זה. כל אדם שהגיע אליו מידע גנטי הנוגע אליך, תוך מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, חייב לשמרו בסוד ולא לעשות בו כל שימוש ללא הסכמתך, ולפיה, אלא בתנאים הקבועים בחוק.

מחיקת פרטים מזהים מדגימה

זכותך להורות בכתב על מחיקת הפרטים המזהים מהדגימה או מתוצאת הבדיקה הגנטית שנערכה בה. מחיקת פרטים כאמור תיעשה באופן שלא ניתן יהא לחזור ולזהות בכל דרך שהיא את הנבדק, והמשמעות היא גם שלא ניתן יהיה לחזור ולהפיק מידע נוסף מאותה דגימה, לערוך בה בדיקה חוזרת או נוספת עבורך, ולא ניתן יהיה לבקר, לאמת או לסתור את תוצאות הבדיקה שנערכה.

מאגר מידע גנטי

כל המחזיק מידע גנטי אודותיך במאגר מידע ממוחשב חייב לרשום את המאגר אצל רשם מאגרי המידע בהתאם לחוק הגנת הפרטיות ולקיים לגבי מאגר המידע את הוראות חוק ותקנות הגנת הפרטיות ביחס למידע מוגבל ורגיש.

מחקר

מותר להעביר מידע גנטי אודותיך למטרות מחקר שאושר כדין, אך ורק לאחר שהופרדו ממנו הפרטים המזהים באופן שלא ניתן עוד, בכל דרך שהיא, לחזור ולזהותך. עם זאת, זכותך להסכים מראש ובכתב כי מידע גנטי אודותיך יימסר לצורכי מחקר גם ללא הפרדת הפרטים המזהים. בכל מקרה אסור לפרסם פרטים מזהים בתוצאות של מחקר, אלא אם הסכמת גם לפרסום פרטיך - מראש ובכתב.

במידה והבדיקה שביצעת הינה בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה – אסור להעביר את הדגימה או המידע הגנטי שלך לצרכי מחקר או לכל צורך אחר, גם אם הסכמת לכך.

קטינים מגיל 16

אם הנך קטין / קטינה (טרם מלאו לך 18 שנים), אך כבר מלאו לך 16 שנים, אסור לקחת ממך דגימת DNA או לערוך בה בדיקה גנטית ללא שניתן לך הסבר מפורט בנוכחות האחראי עליך (הורה או אפוטרופוס אחר), וללא שהסכמתם, אתה וגם האחראי עליך - בכתב - לביצוע הבדיקה.

איסור אפליה בעבודה

- אם הנך עובד/ת או מועמד/ת לעבודה - למעביד אסור לדרוש ממך מידע גנטי אודותיך, או לדרוש ממך לעבור בדיקה גנטית, או לפגוע בך לעניין קבלה לעבודה, קידום בתנאי העבודה או פיטורין, מחמת סירובך למסור מידע גנטי או לעבור בדיקה גנטית.
- אם מסרת לו מידע גנטי על עצמך או שמידע כאמור הגיע לידיך בדרך אחרת - אסור למעביד לעשות במידע זה שימוש לאחד העניינים המנויים לעיל (קבלה, קידום, תנאים, פיטורין).

איסור אפליה בביטוח

- אם הנך מבקש/ת לערוך לעצמך ביטוח (הנך מועמד/ת לביטוח) – אסור לחברת ביטוח או לסוכן ביטוח לשאול אותך אם עברת בדיקה גנטית או לבקש ממך תוצאות של בדיקה גנטית או לדרוש ממך לעבור בדיקה גנטית.
- אסור למבטח לעשות שימוש במידע גנטי אודותיך, או בסירובך למסור מידע כאמור, כדי לסרב, לדחות אותה להתנות את הכיסוי הביטוחי המוצע לך, להגדיל או להקטין את דמי הביטוח או להשפיע על תנאי הביטוח בדרך כלשהי.
- אסור למבטח לדחות תביעה לתגמולי ביטוח בטענה שלא גילית לו מידע גנטי, שאסור היה למבטח לקחתו בחשבון בעת עריכת הביטוח, וכן אסור לדחות תביעה לתגמולי ביטוח על סמך מידע גנטי בלבד, שאינו מתייחס לממצאים קליניים וביטוי סימפטומטי של מחלה.

תלונות על פגיעה בזכויות

אם הנך סבור/ה כי גורם כלשהו פגע בזכויותיך לפי חוק מידע גנטי, הפר שלא כדיון את חובת הסודיות הקבועה בחוק, דרש ממך מידע גנטי שאינו רשאי לדרוש או עשה שימוש במידע כאמור לשם אפליה אסורה בעבודה או בביטוח – תוכל להתלונן על כך במשטרה, או במשרד הבריאות, או אצל המפקח על העבודה במשרד התמ"ת, או אצל המפקח על הביטוח במשרד האוצר - לפי העניין.

מינוי מיופה כוח

זכותך למנות מיופה כוח שיסכים במקומך בכל עניין הנוגע לזכויותיך לפי חוק מידע גנטי, במקרה בו לא תוכל להסכים בעצמך.

הסתרת מידע

מטפל הסבור שתוצאות בדיקה גנטית שנערכה לך עלולות לגרום נזק חמור לבריאותך הגופנית או הנפשית או לסכן את חייך, רשאי להחליט שלא למסור לך את תוצאות הבדיקה אולם עליו להודיע על כך מיד לועדת אתיקה ולצרף את התוצאות שלא נמסרו ואת נימוקיו לאי מסירתן. ועדת אתיקה תוכל לאשר את החלטתו או לבטלה.

יעוץ גנטי

בבדיקות בעלות השלכות רפואיות-גנטיות, זכותך לקבל יעוץ גנטי בדבר המשמעויות הנ"ל, מרופא גנטיקאי, מיועץ גנטי, מגנטיקאי קליני או מרופא בעל מומחיות אחרת (כשהבדיקה קשורה לתחום מומחיותו), לפי העניין.

מסירת מידע אודותיך לאחר

מטפל, ומי שנותן יעוץ גנטי, עשויים להיות רשאים למסור מידע גנטי אודותיך לאדם אחר:

- בהסכמתך, שחייבת להינתן בכתב ובמפורש לעניין זה. כתב ויתור סודיות כללי אינו מספיק כדי לאשר מסירת מידע גנטי לצד שלישי;
- במצבים בהם נקבעה חובה על פי דין למסור את המידע;
- כשהעברת המידע היא למטפל אחר לשם הטיפול בך;
- לעובד המוסד הרפואי לשם עיבוד המידע, תיוקו או דיווח עליו לפי דין;

כמו כן, מטפל, ומי שנותן יעוץ גנטי, עשויים להיות רשאים למסור מידע גנטי אודותיך למטפל אחר או לאדם אחר לצורך טיפול בקרוב משפחה שלך, אלא אם הודעת על התנגדותך לכך. ועדת אתיקה הפועלת לפי חוק זכויות החולה רשאית לאשר מסירת המידע על אף התנגדותך, לאחר ששמעה אותך, אם שוכנעה בכל אלה:

- מסירת המידע נחוצה לשמירה על בריאותו של קרובך, או לשיפור בריאותו, וכן למניעת מות, מחלה או נכות חמורה של אותו קרוב, לרבות קרוב שטרם נולד (כגון במסגרת יעוץ גנטי טרום-לידתי);
- מסירת המידע אודותיך היא הדרך היחידה להשיג את הנ"ל;
- התועלת במסירת המידע עולה על הנזק שיגרם לך ממסירתו, או שנימוקיך אינם סבירים, בנסיבות העניין.

טופס תיעוד הליך בדיקה גנטית לקשרי משפחה לפי תקנה 8(ג)

שם המעבדה / המכון הגנטי:

מס' הבדיקה:

שם איש הצוות שזיהה את הנבדקים:

שם איש הצוות שפיענח את הממצאים וערך את חוות הדעת:

חלק א' - צו בית המשפט / בית דין

הבדיקה נערכה לפי צו של * -

- בית משפט לענייני משפחה
- בית דין רבני
- בית דין שרעי
- בית דין של העדה הנוצרית (שם העדה).....
- בית דין דתי דרוזי

בעיר :

בתיק מס'/.....

שנתן השופט(ת)/הדיין/הקאדי/הקאדי מדר'הב (סמן)

בתאריך/...../.....

בדיקה זו היא בדיקה ללא הסכמה, לפי צו מכוח ס' 128 לחוק מידע גנטי.

במקרה של צו שנתן בית דין דתי:

הצו אושר בידי: (ציין את פרטיו של ראש בית הדין הדתי)

* סמן ב X במקומות המתאימים

חלק ב' - תיעוד זיהוי נבדקים ונטילת הדגימות

הוראות למעבדה:

1. כתנאי הכרחי לביצוע הבדיקה, ימולאו פרטים מזהים של הנבדקים (פרטי מלווים שלא נבדקו ירשמו במידה וכך הורה בית המשפט, או אם הנבדק הוא קטין/חסוי שמלווהו לא נבדק), ומידע על האופן בו זוהו ואופן ביצוע הבדיקה.
2. יש למלא את השמות, מספר הזיהוי ותאריך הלידה כפי שרשומים בתעודות המזהות.
3. מוצא ההורים (רק במידה ונחוץ לשם ביצוע הבדיקה), פרטים על עירווי דם, השתלת מח עצם וקשרי משפחה אחרים – ימולאו כפי שמסר הנבדק.
4. בנטילת דגימה מעובר ימולאו פרטי האם הנושאת את העובר וימולא חלק ד(1)
5. בנטילת דגימה מחוץ למעבדה - ימולא חלק ד(2)
6. בנטילת דגימה מחוץ לישראל - ימולא חלק ד(3)
7. במקרה בו אחד הנבדקים הוא אדם שנפטר – ימולא חלק ד(4)
8. נתן בית המשפט הוראות מיוחדות נוספות/אחרות - ימולא חלק ד(5)
9. היו יותר משלושה נבדקים, יש למלא דף נוסף שמספרי הנבדקים בו יהיו 4, 5, 6, וכך הלאה.
10. יש לזהות את הנבדקים, כמיטב היכולת, על פי תעודות מזהות וכפי שפורט בצו הבדיקה ולצרף העתקים של כל התעודות המזהות. במידה והזיהוי מוטל בספק או שנבדק לא זוהה בדרך הקבועה בצו הבדיקה - יש לצלם את הנבדק ויש לציין זאת בטופס ובחות הדעת.
11. בעת העברת התוצאות לבית המשפט יש לצרף לחוות הדעת עותק אחד של המסמכים לפיהם זוהו הנבדקים, ותצלומי הנבדקים אם כך הורה בית המשפט.

נבדק(ת) מס' 3:	נבדק(ת) מס' 2:	נבדק(ת) מס' 1:	
☐ תעודת זהות ישראלית ☐ רשיון נהיגה ישראלי ☐ דרכון - ציין מדינה ☐ תעודת זהות פלשתינית ☐ תעודת לידה (לקטין*) ☐ מסמך אחר לפי החלטת בית המשפט	☐ תעודת זהות ישראלית ☐ רשיון נהיגה ישראלי ☐ דרכון - ציין מדינה ☐ תעודת זהות פלשתינית ☐ תעודת לידה (לקטין*) ☐ מסמך אחר לפי החלטת בית המשפט	☐ תעודת זהות ישראלית ☐ רשיון נהיגה ישראלי ☐ דרכון - ציין מדינה ☐ תעודת זהות פלשתינית ☐ תעודת לידה (לקטין*) ☐ מסמך אחר לפי החלטת בית המשפט	המסמך שבאמצעותו זוהה (סמן X)
☐ זוהה על פי התצלום / צולם במעבדה	☐ זוהה על פי התצלום / צולם במעבדה	☐ זוהה על פי התצלום / צולם במעבדה	תצלום
☐ זוהה גם על ידי נבדק מס' _____	☐ זוהה גם על ידי נבדק מס' _____	☐ זוהה גם על ידי נבדק מס' _____	זיהוי באמצעות נבדק אחר
			שם פרטי (+ שם פרטי נוסף, אם רשום)
			שם משפחה (+ שם משפחה נוסף/קודם, אם רשום)

נבדק(ת) מס' 3:	נבדק(ת) מס' 2:	נבדק(ת) מס' 1:	
			מספר זהות / דרכון
			תאריך לידה
			מין
			מען
			מוצא האב
			מוצא האם
			סימנים חיצוניים, בולטים, כגון צלקות, כתמי לידה וכד'

נבדק(ת) מס' 3:	נבדק(ת) מס' 2:	נבדק(ת) מס' 1:	
☐ דגימת דם ☐ דגימה אחרת(פרט)	☐ דגימת דם ☐ דגימה אחרת(פרט):	☐ דגימת דם ☐ דגימה אחרת (פרט):	סוג הדגימה שנלקחה
☐ במעבדה ☐ במקום אחר (פרט): (מלא גם חלק ד' לפי העניין)	☐ במעבדה ☐ במקום אחר (פרט): (מלא גם חלק ד' לפי העניין)	☐ במעבדה ☐ במקום אחר (פרט): (מלא גם חלק ד' לפי העניין)	מקום נטילת הדגימה -
.....	הדגימה נלקחה על ידי [שם ותפקיד]
			האם הנבדק קיבל עירוני דם בחודש האחרון (לפי מידע שמסר הנבדק)? (כן / לא)
			האם הנבדק קיבל השתלת מח עצם (לפי מידע שמסר הנבדק)? (כן / לא)
			היש קרבת דם (שאינה מנישואין בלבד) לנבדק/ים אחר/ים ? (כן/לא, אם כן: פרט למי ואיזה קשר)
			הערות נוספות
			אמצעי זיהוי אחר לפי החלטת בית המשפט

חלק ג' - הצהרת איש הצוות שזיהה את הנבדקים

אני הח"מ

מספר זהות

תפקיד:

במעבדה גנטית.....המוכר/ת על ידי המנהל הכללי של

משרד הבריאות לביצוע בדיקות גנטיות לקשרי משפחה, מאשר בחתימתי כי:

1. קיבלתי את צו בית המשפט בעותק מאושר מתאים למקור;

2. ביצעתי את הליכי הזיהוי והתיעוד המפורטים לעיל;

במקרה שלא התאפשר הליך זיהוי מלא לגבי מי מהנבדקים, יש לפרט את הסיבות

לכך או את הליך הזיהוי החלופי שהתבצע :

.....

3. הסברתי לנבדקים את מהות הבדיקה ומשמעויותיה, ונתתי להם דף הסבר בכתב

לנבדק בבדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה וכן דף הסבר בכתב על זכויותיהם

לפי חוק מידע גנטי, התשס"א-2000, בנוסח שאישר מנכ"ל משרד הבריאות,

ולאחר כל זאת חתמו הנבדקים על טופסי ההסכמה מדעת, מרצונם החופשי.

נבדק מס'..... חויב על ידי בית המשפט להיבדק בניגוד לרצונו בצו מכוח סע'

128 לחוק ולפיכך לא התבקש לחתום על טופס הסכמה לביצוע הבדיקה.

הבדיקה לא הושלמה בכל הנבדקים, מן הסיבות המפורטות

להלן.....

4. מצורפים בזה:

העתק צו בית המשפט

העתקי התעודות שלפיהן זוהו הנבדקים

תצלום אחר של כל נבדק.

אחר:

תאריך	שם מלא	תפקיד במעבדה	חתימה

חלק ד' - אישור מנהל המעבדה במקרים מיוחדים, לפי צו בית המשפט

1. במקרה שבו אחד הנבדקים הוא עוֹבֵר והדגימה ניטלה שלא במעבדה -

(1) שם הנבדקת (שם האישה הנושאת את העובר)

.....

(2) מספר תעודת זהות של הנבדקת

.....

(3) המוסד הרפואי בו ניטלה הדגימה

.....

(4) תאריך נטילת הדגימה

.....

(5) התאריך בו נמסרה הדגימה למעבדה

.....

מצורף הטופס שמילא המוסד הרפואי האחר

2. במקרה שניטלה דגימה מאחד הנבדקים מחוץ למעבדה (במוסד רפואי / מקום אחר) :

(1) שם הנבדק

.....

(2) מספר תעודת הזהות של הנבדק

.....

(3) המוסד הרפואי/מקום בו ניטלה הדגימה

.....

(4) תאריך נטילת הדגימה

.....

(5) התאריך שהומצאה בו הדגימה למעבדה

.....

מצורף הטופס שמולא במקום נטילת הדגימה

3. במקרה שניטלה דגימה בחו"ל (מנהל המעבדה ימלא על סמך המסמכים שצורפו לדגימה מחו"ל לפי הנחיות מנכ"ל משרד החוץ) - ימולא המצ"ב או יצורף צילום תיעוד הזיהוי שבוצע בחו"ל:

(1) שם הנבדק

(2) התעודה המזהה שבאמצעותה זוהה הנבדק על ידי הנציג הקונסולארי

שמשפחה

.....

(3) פרטי נציגות ישראל שבה ניטלה

הדגימה

(4) פרטי הנציג הקונסולארי שזיהה את הנבדק

.....

(5) פרטי נוטל

.....

(6) תאריך נטילת הדגימה

(7) מקום נטילת הדגימה

(8) סוג הדגימה: דם/רוק/ רירית הלחי / אחר:

(8) התאריך שהומצאה בו הדגימה למעבדה

.....

מצ"ב העתק המסמך המזהה ותצלום עדכני של הנבדק

מצ"ב העתק תעודת הלידה (לגבי קטין שאין לו תעודה מזהה)

4. במקרה בו אחד הנבדקים הוא אדם שנפטר:

(1) שם הנבדק שהוא נפטר:

- (2) מס' תעודת הזהות של הנפטר:
- (3) מועד הפטירה:
- (4) אופן זיהוי הנפטר:
- (5) במידה והדגימה לא ניטלה במעבדה בה בוצעה הבדיקה:
 (א) מקום נטילת הדגימה:
- (ב) פרטי נוטל הדגימה:
- (ג) תאריך נטילת הדגימה:
- (ד) סוג הדגימה:
- (ה) התאריך שהומצאה בו הדגימה למעבדה:

5. הוראות מיוחדות מבית המשפט:

נתן בית המשפט הוראות מיוחדות – פרט וציין את אופן ביצוען:

.....

6. חתימת מנהל המעבדה:

חותמת	חתימה	שם מלא	תאריך

דוגמאות לנוסחי טופסי הסכמה

הסכמה לביצוע הבדיקה - נבדק(ת) מס' _____ - נבדק/ת בגיר/ה

אני הח"מ _____ בעל(ת) ת"ז/ז' דרכון*
מס' _____ (*במקרה של דרכון - ציין שם
המדינה בה הוצא: _____)
שכתובתי _____

לאחר שקיבלתי הסברים על מהות הבדיקה, והסבר בכתב על הבדיקה ועל זכויותי לפי חוק מידע גנטי, התשס"א-2000, מסכים(ה) שתילקח ממני דגימת דם לשם עריכת בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה ביני לבין -

1. _____
בעל מ"ז/דרכון* _____ (* שם המדינה - _____) שהוא
בגיר(ה) / קטין(ה).

2. _____
בעל מ"ז/דרכון* _____ (* שם המדינה - _____) שהוא
בגיר(ה) / קטין(ה).

3. _____
בעל מ"ז/דרכון* _____ (* שם המדינה - _____) שהוא בגיר(ה)
/ קטין(ה).

4. _____
בעל מ"ז/דרכון* _____ (* שם המדינה - _____) שהוא
בגיר(ה) / קטין(ה).

ידוע לי כי לפי הוראות החוק ימסרו התוצאות אך ורק לבית המשפט / בית
הדין שנתן את הצו לערוך את הבדיקה, ולו בלבד, ולא יהיו לי כל טענות
ודרישות בעניין זה.

_____ חתימת הנבדק(ת)

_____ תאריך

הסכמת הורה / אפוטרופוס של נבדק(ת) קטין(ה)
(יש למלא חלק זה כשאחד הנבדקים קטין(ה))

נבדק מס' _____

אני הח"מ _____ בעל(ת) ת"ז/דרכון* מס' _____ (*במקרה של דרכון - ציין שם המדינה בה הוצא: _____) הנני ההורה/אפוטרופוס* של הקטין(ה) _____ בעל(ת) מס' זהות/דרכון* _____ (*בדרכון: שם המדינה - _____) - לאחר שקיבלתי הסברים על מהות הבדיקה והסבר בכתב על זכויותיי וזכויות הקטין(ה) לפי חוק מידע גנטי, מסכים(ה) שתילקח מהקטין(ה) דגימת דם לשם עריכת בדיקה גנטית לקביעת קשרי משפחה/הורות בין הקטין(ה) לבין _____ בעל מס' ז"ז/דרכון* מס' _____ (*שם המדינה - _____).

חתימת ההורה/אפוטרופוס

תאריך

* אפוטרופוס ממונה יצרף העתק מאושר של צו המינוי; אם הקטין אינו רשום בתעודת הזהות של ההורה יש להציג ולצרף תעודת לידה.

הסכמת נבדק(ת) קטין(ה) שמלאו לונה 16 שנים
(יש למלא טופס זה כשנבדק קטין מגיל 16 בנוסף להסכמת הורה/אפוטרופוסו בחלק ב')
(נבדק שהוא קטין הורה יחתום על טופס הסכמה לבדיקת בגיר)

נבדק מס' _____

אני החתום(ה) מטה _____ בעל(ת) ת"ז/דרכון* מס' _____ (*בדרכון - שם המדינה - _____), לאחר שקיבלתי הסברים על מהות הבדיקה, והסבר בכתב על זכויותיי לפי חוק מידע גנטי התשס"א-2000, בנוכחות הורה/אפוטרופוס, מסכים(ה) שתילקח ממני דגימת דם לשם עריכת בדיקה גנטית לסיווג רקמות לשם קביעת קשרי משפחה ביני ובין _____ בעל ת"ז/דרכון* מס' _____ (*בדרכון: שם המדינה - _____).

חתימת הנבדק(ת)

תאריך

רשימת העדות הדתיות המוכרות ובתי הדין המוסמכים

רק לבתי דין של העדות הדתיות הרשומות להלן יש סמכות לתת צו לבדיקה גנטית לקשרי משפחה, וזאת בתנאים הבאים:
 1. הבדיקה היא בהסכמת שני הצדדים (אין לבני"ד דתי סמכות להורות על בדיקה ללא הסכמה לפי סעיף 128' לחוק)
 2. הצו מאושר על ידי ראש/נשיא הערכאה העליונה של אותו בית דין.

א. יהודים

ערכאה מאשרת: בית הדין הרבני הגדול
 רח' המלך ג'ורג' 24 (ת.ד. 1033), ירושלים
 טל' 02-6203708/2/1 פקס: 02-6240936

בתי דין אזוריים:

עיר	רחוב	טלפון	פקס
אריאל	יהודה 15	03-9061609	03-9061690
אשדוד	שדרות בגין 1	08-8688600	08-8678918
אשקלון	כצנלסון 4	08-6790660	08-6722503
באר-שבע	התקווה 4, קרית הממשלה	08-6263900	08-6263920
חיפה	יל"ג 28	04-8603111	04-8668122
טבריה	כ.העצמאות-רסקו	04-6727800	04-6725333
ירושלים	המלך ג'ורג' 24	02-6203711	02-6232396
נתניה	ברקת 3, קומה ה'	09-8300800	09-8613225
פתח-תקה	שפיגל 6	03-9115222	03-9312878
צפת	ויצמן 6	04-6859000	04-6999829
רחובות	בנימין 4	08-9371700	08-9492277
תל-אביב	שד' דוד המלך 33	03-6086666	03-6963997
בי"ד מיוחד לגיור	כנפי נשרים 7, ירושלים	02-6531176	

ב. מוסלמים

ערכאה מאשרת: בית הדין השרעי לערעורים
 רח' כנפי נשרים 7 (ת.ד. 13059), ירושלים
 מזכירות: 02-6588220/200

בתי דין אזוריים:

עיר	רחוב	טלפון	פקס
באר שבע	רח' האבות 53, ת.ד. 344	08-6237733	08-6279621
נצרת	רח' תאופיק זיאד, ת.ד. 50589	04-6554052	04-6461310
עכו	שלום הגליל 1, ת.ד. 1027	04-9910078	04-9913875
טייבה	טייבה	09-7991667	09-7992740
יפו	רח' יפת 246, ת.ד. 41170	03-6599656	03-6598142
חיפה	רח' ח'ורי 2, ת.ד. 45462	04-8667592	04-8699739
באקה אל גרביה	ת.ד. 47	04-6280434	04-6383550
ירושלים	רח' כנפי נשרים 7	02-6588211	02-6588227

		לא מדובר בביה"ד השרעי במזרח ירושלים (השויך לרשות הפלסטינית)	
--	--	--	--

ג. דרוזים

ערכאה מאשרת: בית הדין הדרוזי לערעורים
רח' שלום הגליל 1, עכו
מזכירות: 04-9910026

בתי דין אזוריים:

- עכו
 מסעדה

ד. נוצרים

1. העדה המזרחית (אורתודוקסית) (יוונית אורתודוקסית-פרבוסלבית)

ערכאה מאשרת: בית הדין האקלזיאסטי לערעורים
ת.ד. 19632, ירושלים

טל': 02-6288196 02-6274941 02-6282857

בתי דין אזוריים:

- עכו
 ירושלים
 נצרת
 יפו

2. העדה הלטינית (קתולית)

ערכאה מאשרת: בית הדין הפטריארכאלי לטיני
ת.ד. 14152, ירושלים

טל': 02-6285706 פקס: 02-6288569

בתי דין אזוריים:

- ירושלים
 נצרת

3. העדה הגרגוריאנית-הארמנית

ערכאה מאשרת: בית הדין הארמני אורתודוקסי גרגוריאני
ת.ד. 14235, ירושלים

טל': 02-6282331 02-6284549

4. העדה הארמנית (קתולית)

ערכאה מאשרת: בית הדין הארמני קתולי לערעורים
רח' ויה דלרוזה 36 (ת.ד. 19546), ירושלים

טל': 02-6284262

5. העדה היוונית-הקתולית, מלכותית
ערכאה מאשרת: בית הדין היווני קתולי לערעורים
רח' עין דור 21 ת.ד. 33342, חיפה 33265
מזכירות: 04-6282023
בתי דין אזוריים:
 ירושלים
 חיפה
6. העדה המרונית
ערכאה מאשרת: בית הדין הנוצרי מרוני לערעורים
ירושלים, טל': 02-6282158
בית דין אזורי:
 חיפה
7. העדה הסורית-אורתודוכסית
ערכאה מאשרת: בית הדין של העדה הסורית אורתודוכסית
ירושלים, טל': 02-6283304, 02-6277024
8. העדה האוונגלית אפיסקופלית
ערכאה מאשרת: בית הדין של העדה האוונגלית אפיסקופלית
רח' שכם 20, ירושלים 91490
טל': 02-6272133
בית דין אזורי:
 נצרת

נספח ז'

רשימת מעבדות מוכרות לצורך בדיקת זהות גנטית*
לפי נוהל קווים מנחים להסדרת פעילותן של מעבדות לקביעה גנטית של הורות
(נוהל מס' CL-14-001/6)

מעבדות לבדיקת קשרי משפחה

מנהל	טלפון/פקס	כתובת	מעבדה	
דר' שושנה ישראל, פרופ' חיים בראוטבר	02-6777801 02-6437496	בית החולים הדסה עין כרם, ירושלים	המעבדה לסיווג רקמות ואימונוגנטיקה	1
דר' רון לבנטל, פרופ' אפרים גזית	03-5302829 03-5302830	המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, תל-השומר, רמת גן 52625	המעבדה לסיווג רקמות	2
דר' אסנת גדעוני, פרופ' שמעון פולק	04- 8295243/7/6 04- 8542373	המרכז הרפואי רמב"ם, בת גלים, ת"ד 9602, חיפה 31096	המעבדה לאימונולוגיה קלינית והמעבדה לסיווג רקמות	3
דר' תרזה קליין	03-9376735 03-9376747	המרכז הרפואי ע"ש רבין (בית חולים בילינסון), פתח-תקווה 49100	המעבדה לסיווג רקמות	4

מעבדות לבדיקות זהות גנטית בנפטרים

מנהל	טלפון/פקס	כתובת	מעבדה	
דר' מיה פרוינד	03-5127878 03-6833813	המכון הלאומי לרפואה משפטית ע"ש ל' גרינברג, דרך בן-צבי 67, ת"ד 8495 , ת"א 61085	המעבדה לביולוגיה משפטית	1
דר' רון לבנטל, פרופ' אפרים גזית	03-5302829 03-5302830	המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, תל-השומר, רמת גן 52625	המעבדה לסיווג רקמות	2

*הודעה על ההכרה פורסמה בילקוט הפרסומים 6007, התש"ע, עמ' 159

דוגמת צו בדיקה של בית המשפט / בית דין

בבית המשפט / הדין ב תיק מספר.....

המבקש: מספר זהות..... / מספר דרכון.....
נגד

המשיב: מספר זהות..... / מספר דרכון.....

לאחר שבית המשפט/הדין שוכנע כי נתמלאו התנאים הנדרשים בחוק מידע גנטי, התש"ס - 2000 לעריכת בדיקת גנטית לקשרי משפחה של הנבדקים שלגביהם הוגשה בקשה לבית המשפט / הדין בתיק האמור, מצווה בית המשפט / הדין על הנבדקים שפרטיהם רשומים להלן להתייצב עם צו זה ותעודה מזהה, כפי שיפורט להלן, ליתן דגימה מגופם לצורך עריכת בדיקה לפי הוראות המעבדה, מוסד הרפואי או מקום אחר שיפורט להלן.

פיסקה א: פרטי הנבדקים

1. השם: מספר זהות ישראלי..... / מספר זהות זר / מס' דרכון.....
2. השם:..... מספר זהות ישראלי..... / מספר זהות זר / מס' דרכון.....
3. השם:..... מספר זהות ישראלי..... / מספר זהות זר / מס' דרכון.....

פיסקה ב: מתן הדגימה

1. נבדקים יתייצבו יחד למתן הדגימה במועד שיתואם מול מעבדה מבין המעבדות המנויות בסעיף לצו זה ולפי הוראות המעבדה, ויביאו איתם לבדיקה תעודות מזהות כמפורט בצו זה ותצלום עדכני של כל נבדק. על כל הנבדקים להתייצב יחד לבדיקה.

לסמן ולהשלים לפי הצורך:

2. נבדק רשאי להתייצב למתן הדגימה במועד אחר מהנבדקים האחרים במעבדה שנקבעה לפי סעיף 1, בתיאום מראש עם המעבדה.
3. נבדק יתייצב למתן הדגימה במעבדה אחרת מזו שנקבעה לפי סעיף 1 או במוסד רפואי ... הדגימה תועבר למעבדה בה נבדקו יתר הנבדקים, יחד עם מסמכי הזיהוי של הנבדק שנקבעו בפיסקה ג' להלן ושאושרו על ידי מי שלקח את הדגימה, לפי ההוראות הבאות
4. נבדק יתייצב למתן הדגימה במקום ... הדגימה תועבר למעבדה בה נבדקו יתר הנבדקים, יחד עם מסמכי הזיהוי של הנבדק שנקבעו בפיסקה ג' להלן ושאושרו על ידי מי שלקח את הדגימה, לפי ההוראות הבאות
5. נבדק שנמצא מחוץ לישראל יתן את הדגימה בנציגות ישראל ב / ב..... והבדיקה תיערך לפי ההוראות הבאות

פיסקה ג: זיהוי הנבדקים

1. נבדקים יציגו לפני מתן הדגימה במעבדה תעודת זהות או רשיון נהיגה ישראלי עם תצלום או דרכון ישראלי תקפים, שאיש צוות המעבדה יאשר אותו לפני לקיחת הדגימה במעבדה.
 2. נבדק יציג לפני מתן הדגימה במעבדה דרכון תקף ממדינת או תעודה מזהה עם תצלום שהונפקה על ידי רשות מוסמכת מהמדינה (המדינה שבה הוא אזרח או תושב) שאיש צוות המעבדה יאשר אותו לפני לקיחת הדגימה במעבדה.
 3. נבדק יציג לפני מתן הדגימה במעבדה תעודת זהות של הרשות הפלסטינית שאיש צוות המעבדה תאשר אותו לפני לקיחת הדגימה במעבדה.
 4. נבדק ימסור למעבדה תצלום שלו, שאיש צוות המעבדה תאשר אותו לפני לקיחת הדגימה במעבדה.
 5. נבדק יזוהה לפני מתן הדגימה בהתאם להוראות הבאות
- (כל תעודה לפיה זוהה נבדק במעבדה - תצלום בשני עותקים, עותק אחד ישאר במעבדה ועותק אחד יועבר לבית המשפט יחד עם חוות הדעת)

פיסקה ד: עריכת הבדיקה ומסירת תוצאותיה

1. איש צוות במעבדה יטול דגימה מכל נבדק בדרך ובמקום שיבטיחו שמירה מרבית על כבוד האדם, על פרטיותו ועל בריאותו, ובמידה המועטת האפשרית של אי נוחות.

לסמן לפי העניין:

2. מנבדק יש ליטול דגימה שאינה דגימת דם: רוק / תאים מרירית הלחי / מי שפיר או סיסי שיליה / אחר (מנפטור):.....
3. צו זה ניתן ללא הסכמת הנבדק. לפני מתן הדגימה יינתן לנבדק הסבר בדבר אופן עריכת הבדיקה והשפעתה על גופו. יש ליטול מנבדק זה דגימת רוק או מרירית הלחי, אלא אם הסכים במעבדה לנטילת דם.
4. בלי לגרוע מהוראות החוק ותקנות אלו, תיערך הבדיקה ותוצאותיה יועברו לבית המשפט/הדין גם לפי ההוראות הבאות

ניתן ביום..... חתימת השופט/דיין.....

חוות דעת של מומחה

שם המומחה.....
מענו ומקום עבודתו.....

אני החתום מטה נתבקשתי על ידי לחוות דעתי המקצועית בשאלה המפורטת להלן שנתעוררה בבית המשפט בעניין הנדון. אני נותן חוות דעתי זו במקום עדות בבית המשפט ואני מצהיר בזאת כי ידוע לי היטב, שלעניין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט, דין חוות דעתי זו כשהיא חתומה על ידי כדין עדות בשבועה שנתתי בבית המשפט.

ואלה פרטי השכלתי.....

ואלה פרטי ניסיוני.....

וזאת חוות דעתי

_____תאריך	_____חתימה
------------	------------